

ชื่อวิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์หลักสัจจะที่ปรากฏในวัชรบัณฑิตชาดก
 ผู้วิจัย : พระวันเพ็ญ กนโก (พงษะเกาะ)
 ปรินญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 : พระเมธีสุตาภรณ์, ดร. ป.ธ.๘, พ.ม., M.A., Ph.D.
 : ผศ.ดร. สุรพงษ์ คงสัตย์ ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., ป.ร.ด.
 วันสำเร็จการศึกษา :/...../.....

บทคัดย่อ

วิเคราะห์หลักสัจจะที่ปรากฏในวัชรบัณฑิตชาดก นี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาความเป็นมาของวัชรบัณฑิตชาดก (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมที่เกี่ยวพันและปฏิบัติต่อหลักสัจจะในวัชรบัณฑิตชาดก (๓) เพื่อศึกษาความสำคัญของหลักสัจจะกับการประกอบอาชีพในสังคม ผลการวิจัยพบว่า

ความเป็นมาของวัชรบัณฑิตชาดก พบว่า อติชาตของพระพุทธเจ้าที่ปรากฏในชาดก โดยวัชรบัณฑิตนั้นเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและหนักแน่นในเรื่องของการรักษาสัจจะและเป็นผู้ที่มีจิตใจเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อกำพูด และการกระทำของตน แม้จะถูกปณณกษัตริย์จับไปเพื่อฆ่าเอาหัวใจก็ไม่เกรงกลัวทั้งนี้เพราะต้องการรักษาสัจจะที่ได้ให้ไว้กับยักษ์จนสามารถเปลี่ยนความคิดของยักษ์ด้วยการปฏิบัติให้ยักษ์เห็นความจริงและมั่นคงในสัจจะวาจาของตน ในที่สุดก็รักษาชีวิตให้รอดพ้นจากอันตรายได้

หลักธรรมที่เกี่ยวพันต่อหลักสัจจะในวัชรบัณฑิตชาดก พบว่า วัชรบัณฑิตได้ประพฤติปฏิบัติและแสดงให้เห็นให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติตาม หลักธรรมที่สนับสนุนกับสัจจะใน วัชรบัณฑิตชาดกได้แก่ ทศพิธราชธรรม, จักรวรรดิธรรม, พรหมวิหาร, ฆราวาสธรรม, อธิษฐานธรรม, สังคหวัตถุ ที่วัชรอำมาตย์ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง จึงได้รับยกย่องจากบุคคลทั้งหลายว่าท่านเป็นบัณฑิตเป็นผู้ที่มีสัจจะส่วนหลักธรรมที่เป็นปฏิบัติต่อหลักสัจจะนั้น ส่งผลทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าถึงหลักสัจจะได้นั้นจึงต้องศึกษาและรู้เท่าทันเพื่อให้หลักสัจจะได้เกิดขึ้นในใจและสามารถนำมาปฏิบัติเกิดผลต่อตนเองและผู้อื่น

ความสำคัญของหลักสัจจะกับการประกอบอาชีพในสังคม พบว่า ผลการบำเพ็ญบารมีของวัชรบัณฑิตสามารถนำมาใช้ประโยชน์ใน ๓ ด้าน กล่าวคือ (๑) การนำสัจจะไปใช้ในด้าน การเมืองจะต้องยึดหลักสัจจะธรรมในการบริหารบ้านเมืองให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อผู้คนส่วนมาก

(๒) การนำสัจจะไปใช้ในการศึกษาสัจจะในการศึกษาซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับทั้งด้านผู้สอนหรือผู้ให้การศึกษาและผู้เรียนคือ ผู้รับการศึกษาต้องมีความจริงใจต่อกัน โดยมุ่งเน้นให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ด้วยความประพฤติอันบุคคลจะพึงแสดงต่อกัน มีความบริสุทธิ์ใจและความจริงใจต่อกัน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ประพฤติที่งดงาม การเรียนการสอนนั้น จะต้องมุ่งที่ความบริสุทธิ์ใจหรือความจริงใจต่อกันเป็นสำคัญ จึงจะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษา (๓)การนำสัจจะไปใช้ในด้านของนักธุรกิจคือสอนให้มีหลักสัจจะ คือ ใ้บุคคลที่รู้จักความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน โดยเน้นให้ประกอบสัมมาอาชีพด้วยสัจจะ การมีสัจจะต่อกันในการประกอบสัมมาอาชีพ ย่อมส่งผลให้การดำเนินธุรกิจประสบผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

Thesis Title : An Analysis of Sacca in Vidhurapandita Jataka

Researcher : Phra Wanphen Kanako (Phongchakoh)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phra Medhisutabhorn, Pali IX, cer. Dip. Ed., M.A., Ph.D.

: Assist. Prof. Dr. Suraprong Kongsat Pali IV, B.A, M.A. ,
Ph.D.

Date of Graduation :/...../....

ABSTRACT

Analysis of the primary truth that the Vidhurapandita Bachelor of allegory is intended three factors: (1) to study the history of Vidhurapandita Bachelor of Sports (2) to analyze the core truth and principles that support the core truth presented in Vidhurapandita percent. Graduate allegory (3) to study the practice of the profession of social truth. The results showed that

กิตติกรรมประกาศ

ขอนอบน้อมแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเปี่ยมไปด้วยพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และ มหากรุณาธิคุณ วิชยานิพนธ์ ขอน้อมถวายเป็น “พุทธบูชา” แด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น วิชยานิพนธ์ฉบับนี้ เรื่องวิเคราะห์หลักสัจจะที่ปรากฏใน วิธูบัณฑิตชาดก นี้ สำเร็จลงได้ ก็ด้วยความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อ จากบุคคลหลายฝ่าย ที่ได้เมตตา อนุเคราะห์ สามารถทำให้ผู้วิจัย เกิดกำลังใจและความมุ่งมั่นในอันที่จะศึกษาค้นคว้า จนทำให้ งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงได้อย่างดี ขอขอบพระคุณและขอบคุณ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยคณาจารย์ทุกคนที่ได้ให้ความรู้ในสาขาวิชา ตลอดเวลาที่ศึกษาใน หลักสูตรวิชานิพนธ์ฉบับนี้ และที่สำคัญก็ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์จากผู้มีอุปการคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิชานิพนธ์ คือ พระเมธีสุตาภรณ์ท่านอาจารย์ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร. สุรพงษ์ คงสัตย์ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และ ปรับปรุงวิชานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความสะดวก และบริการช่วยค้นคว้า แนะนำหนังสือ และเอกสารต่างๆ ให้คำปรึกษาวิชานิพนธ์เป็นอย่างดี คุณงามความดีและ ประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิชานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่อง สักการบูชาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ พระคุณมารดาบิดาผู้บังเกิดเกล้า บูชา พระคุณครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ให้ และขอแผ่คุณงามความดีนี้ให้ผู้ที่มิอุปการคุณทุกท่าน

พระวันเพ็ญ กนโก (พงษะเกาะ)

...๒๕.../...ตุลาคม.../..๒๕๕๖..

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ช
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๕ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๓
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย	๘
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๙
บทที่ ๒ ความเป็นมาของวิธรรบัตินิตชาติค	๑๐
๒.๑ ความเป็นมาของวิธรรบัตินิต	๑๐
๒.๑.๑ ชาติภูมิของวิธรรบัตินิต	๑๐
๒.๑.๒ การศึกษา	๑๐
๒.๑.๓ อุปนิสัยของวิธรรบัตินิต	๑๑
๒.๑.๔ คุณลักษณะเด่นของวิธรรบัตินิต	๑๑
๒.๑.๕ หน้าที่การงาน	๑๒
๒.๒ ความหมายของคำว่าวิธรรบัตินิตชาติค	๑๓
๒.๓ เนื้อหาของวิธรรบัตินิตชาติค	๑๔
๒.๓.๑ การแสดงธรรมของวิธรรบัตินิต	๑๖
๒.๓.๒ พระนางนาควิมาลาต้องการฟังธรรม	๑๖

๒.๓.๓	ธิดาของนางนาคหาอุบายช่วยพระราชมารดา	๑๖
๒.๓.๔	ปณณกัณท์หลงรักนางอิรันทตี	๑๗
๒.๓.๕	ปณณกัณท์เข้าเฝ้าพญานาคราช	๑๗
๒.๓.๖	ปณณกัณท์เล่นสกากับพระเจ้าธัญชัยโกโรพยะ	๑๗
๒.๓.๗	สัจจะธรรมของวิรุณบัณฑิต	๑๘
๒.๓.๘	ปณณกัณท์ทรมานวิรุณบัณฑิต	๑๘
๒.๓.๙	วิรุณบัณฑิตแสดงธรรมแก่ปณณกัณท์	๑๘
๒.๓.๑๐	วิรุณบัณฑิตพบพญานาค	๑๙
๒.๓.๑๑	วิรุณบัณฑิตแสดงธรรมแก่นางวิมาลา	๑๙
๒.๓.๑๒	วิรุณบัณฑิตกลับสู่พระนครเดิม	๒๐
๒.๔	สรุป	๒๐

บทที่ ๓	หลักธรรมที่เกื้อหนุนและปฏิบัติต่อหลักสัจจะในวิรุณบัณฑิตชาดก	๒๒
๓.๑	ความหมายของสัจจะ	๒๒
๓.๒	ประเภทของสัจจะ	๒๓
๓.๓	การบำเพ็ญสัจจะบารมี	๓๓
๓.๔	หลักการบำเพ็ญสัจจะบารมี	๓๕
๓.๕	ตัวอย่างการตรapidสัจจะที่ปรากฏในพระไตรปิฎก	๓๗
๓.๖	หลักธรรมที่เกื้อหนุนต่อหลักสัจจะในวิรุณบัณฑิตชาดก	๔๓
๓.๖.๑	ทศพิธราชธรรม	๔๓
๓.๖.๒	จักรวรรดิธรรม ๑๒	๔๔
๓.๖.๓	พรหมวิหาร ๔	๔๖
๓.๖.๔	ฌราวาสธรรม	๔๖
๓.๖.๕	อธิษฐานธรรม	๔๗
๓.๖.๖	สังคหวัตถุ ๔	๔๘
๓.๗	หลักธรรมที่เป็นปฏิบัติต่อหลักสัจจะในวิรุณบัณฑิตชาดก	๔๙
๓.๗.๑	มิจาติภูจิ	๕๐
๓.๗.๒	โทสะ	๕๑
๓.๗.๓	อกติ ๔	๕๑
๓.๗.๔	มิตร (เพื่อน)	๕๒

๓.๓.๕	มัจนริยะะ ๕	๕๓
๓.๓.๖	อบายมุข ๖	๕๔
๓.๔	สรุป	๕๕
บทที่ ๔ ความสำคัญของหลักสัจจะกับการประกอบอาชีพในสังคม		๕๖
๔.๑	อาชีพนักการเมือง	๕๖
๔.๒	อาชีพนักศึกษา	๖๑
๔.๓	อาชีพนักธุรกิจ	๖๖
๔.๔	สรุป	๗๔
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ		๗๖
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๗๖
๕.๒	ข้อเสนอแนะ	๘๐
บรรณานุกรม		๘๑
ประวัติย่อผู้วิจัย		๘๕

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการอ้างอิง โดยจะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อ คัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๘/๓/๓๖ หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค พระไตรปิฎกภาษา บาลี เล่มที่ ๘ ข้อที่ ๓ หน้า ๓๖, ที.สี. (ไทย) ๘/๑๓๐/๕๖ หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกายสีล ขันธวรรค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ ๘ ข้อที่ ๑๓๐ หน้า ๕๖

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา. (บาลี)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.มหา. (ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)

พระสuttantapiṭaka

ที.สี. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาจุลคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปิณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อุ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปริปิณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ส. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สลาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ติ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	จตุกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.จตุกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ฉกก. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ฉกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ฉกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ฉกกนิบาต	(ภาษาไทย)

จุ.ชา. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	ชาดก	(ภาษาไทย)
จุ.ธ. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
จุ.อป. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)
จุ.เถร. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	เถรคาถา	(ภาษาไทย)
จุ.จริยา. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	จริยาปิฎก	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ. สจ. (ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.ก. (ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	กถาวัตถุ	(ภาษาไทย)